

**Насоки относно удължаването на
срока за възстановяване при
изключително неблагоприятни
ситуации**

1. Въведение

- 1.1. В съответствие с член 138, параграф 4 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и Съвета (наричана по-долу „директива „Платежоспособност II““)¹, надзорните органи могат, при определени обстоятелства, да удължат срока за възстановяване на съответствието с капиталовото изискване за платежоспособност (наричано по-долу „КИП“), както е определено в член 138, параграф 3 и член 218, параграф 4 на директива „Платежоспособност II“ за максимален период от 7 години. Това правомощие се прилага в случаите на изключително неблагоприятни ситуации, засягащи застрахователни и презастрахователни предприятия, представляващи значителен дял от пазара или от засегнатите видове дейности, когато предприятията не изпълняват КИП. То се предоставя на надзорните органи, за да им даде възможност да смекчат нежеланите потенциални проциклични ефекти във финансовата система или неблагоприятните ефекти върху финансовите пазари, по-специално върху застрахователния пазар, които в крайна сметка ще навредят на интересите на титулярите на застрахователни полици и бенефициерите.
- 1.2. За да се гарантират справедливи условия на конкуренция в ситуацията, в които е възможно удължаване на срока за възстановяване, изключително важно е надзорните органи да разработят сходни практики при вземането на решение на кое предприятие следва да се предостави удължаване и каква да бъде неговата продължителност. Съответно, ЕИОРА издава настоящите насоки съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1094/2010 на Европейския парламент и Съвета (наричан по-долу „Регламент за ЕИОРА“)².
- 1.3. Настоящите насоки са предназначени за надзорните органи, за да се гарантира, че прилагат последователен подход към удължаването на срока за възстановяване при изключително неблагоприятни ситуации. Освен това насоките обхващат свързани с това въпроси, които налагат сходни надзорни практики или увеличена хармонизация. Това включва отмяна/анулиране на удължаването, допълнително удължаване на вече предоставено удължаване и оповестяване на отмяната на удължения.
- 1.4. Когато ЕИОРА обявява наличието на изключително неблагоприятна ситуация съгласно член 138, параграф 4 от директива „Платежоспособност II“, това не означава автоматично, че всяко застрахователно или презастрахователно предприятие (наричани по-долу „предприятията“) от държавата членка, за която е направено обявлението, е потенциален кандидат за удължаване на срока за възстановяване.

---

¹ Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр.1)

² Регламент (ЕС) № 1094/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/79/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 48).

- 1.5. От трите изключително неблагоприятни ситуации, посочени във втората алинея на член 138, параграф 4 от директива „Платежоспособност II“, само непредвиден, остър и рязък срив на финансовите пазари има вероятност да окаже силно отрицателно въздействие върху повечето предприятия, тъй като създава неблагоприятна среда за стопанска дейност. Предполага се, че продължителните условия на ниски лихвени проценти биха засегнали главно животозастрахователни предприятия, животозастрахователните дейности на презастрахователни предприятия и някои видове дейности на общо застрахователни предприятия. Катастрофални събития със значително въздействие могат да засегнат значително само някои предприятия, тъй като ще засегнат главно някои видове дейности.
- 1.6. Между горепосочените три изключително неблагоприятни ситуации има важни разлики по отношение на способността на предприятията да се предпазват от подобни ситуации, което позволяват на предприятията да не нарушават своето КИП или да се възстановяват след подобно нарушение в необходимия срок. Тези различия трябва да бъдат взети под внимание от надзорния орган, когато решава дали дадено предприятие отговаря на условията за удължаване на срока и каква да бъде неговата продължителност.
- 1.7. Правомощието да удължават срока за възстановяване е предоставено единствено с оглед създаване на гъвкавост на прилаганите надзорни мерки, когато значителна част от застрахователния пазар изпитва големи проблеми, които биха могли да имат сериозни последствия за пазара като цяло. Такива проблеми може да възникнат, ако всички засегнати участници са принудени да предприемат сходни мерки в един и същ ограничен период от време, създавайки по този начин проциклични ефекти във финансовата система, или когато важни елементи на застрахователния пазар имат финансови затруднения, оказващи вредно въздействие върху пазара.
- 1.8. Когато вземат решение относно продължителността на удължаването на срока за възстановяване, надзорните органи следва да вземат под внимание изключителния характер на предоставеното удължение и общото правило по член 138, параграф 3 от директива „Платежоспособност II“, съгласно което предприятията трябва да гарантират, че предприемат необходимите мерки за спазване на капиталовите изисквания в определения срок от 6 до 9 месеца.
- 1.9. Когато изключително неблагоприятната ситуация се явява непредвиден, остър и рязък срив на финансовите пазари или продължителни условия на ниски лихвени проценти, решенията относно продължителността на удължаване на срока за възстановяване изискват надзорните органи да извършат допускания относно развитието на финансовите пазари. Ако е показано във времето, че тези допускания са били твърде оптимистични или песимистични, надзорните органи следва да могат да коригират решенията си, като допълнително удължат предоставено удължение, в случай че очакваните подобрения на изключително неблагоприятната

ситуация не са настъпили, или като анулират удължаването, ако вече не са налице пречките за по-бързо възстановяване.

1.10. Насоките от 1 до 11 се отнасят за индивидуални предприятия и *mutatis mutandis* за групи, т.е. когато тези насоки се прилагат за групи, терминът „предприятие“ трябва да се разбира като „група“, а „надзорен орган“ — като „орган за надзор на групата“.

1.11. За целите на настоящите насоки са използвани следните определения:

а) „удължаване на срока за възстановяване“ означава удължен срок за отстраняване на нарушение на КИП, който надвишава срока, посочен в член 138, параграф 3 от директива „Платежоспособност II“;

б) „отмяна на удължаването“ означава прекратяване на удължаването на срока за възстановяване от страна на надзорния орган, в случай че предприятието не е показало съществен напредък за коригиране на нарушението на КИП в съответствие с петата алинея на член 138, параграф 4 от директива „Платежоспособност II“;

в) „анулиране на удължаването“ означава прекратяване на удължаването на срока за възстановяване от страна на надзорния орган поради съществена промяна в обстоятелствата, поради които е взето решението за удължаване.

1.12. В случай че в насоките не е указано друго, термините имат значението, определено в посочените във въведението правни актове.

1.13. Насоките влизат в сила от 1 януари 2016 г.

Насока 1 — Общи съображения за предоставяне на удължаване на срока за възстановяване

1.14. Когато предоставя удължаване на срока за възстановяване и взема решение относно неговата продължителност, надзорният орган следва да се стреми да предотвратява непропорционални отрицателни ефекти за финансовия пазар като цяло и за застрахователния пазар в частност. Надзорният орган следва да гарантира, че съображения за разумност на макроравнище са подходящо балансирани с оглед на необходимостта от избягване на нежелано застрашаване на защитата на титулярите на полици и бенефициерите на засегнатото предприятие.

Насока 2 — Удължаването на срока за възстановяване не се предоставя, ако то не може да бъде намалено или анулирано

1.15. Всички решения на надзорния орган за удължаване на срока за възстановяване трябва да са взети под условието, че надзорният орган може да анулира или намали удължения срок за възстановяване, както е целесъобразно, при определени обстоятелства, в случай че конкретните обстоятелства, обосновавали удължаването, са се променили по такъв начин, че при новите обстоятелства надзорният орган не би предоставил удължаване или би го предоставил с по-кратък срок.

1.16. Ако ЕИОРА е обявил, че изключително неблагоприятната ситуация вече не съществува, надзорният орган следва при първа възможност да преразгледа предоставеното удължение.

Насока 3 – Вземане на решение относно продължителността на срока за възстановяване

1.17. Надзорният орган следва, ако е необходимо, допълнително да удължи удължаването на срока за възстановяване, отколкото да предостави много дълъг срок за възстановяване от самото начало.

Насока 4 – Изискване за информация и план за възстановяване

1.18. Надзорният орган следва да изиска предприятието да предостави цялата необходима информация в помощ на надзорния орган за оценяване на факторите и критериите, определени в член 288, букви в) до з) и член 289 от Делегиран регламент (ЕС) № 2015/35 на Комисията³.

1.19. По отношение на удължаването на срока за възстановяване, планът за възстановяване съгласно член 142, параграф 1 от директива „Платежоспособност II“ трябва да включва допълнително:

- а) обоснования за удължаването и предложена продължителност на удължения срок за възстановяване с оглед справяне с изключително неблагоприятната ситуация;
- б) напредъка, който трябва да бъде постигнат за всяко тримесечие като резултат от предложените мерки и очаквания им ефект върху платежоспособността.

Насока 5 – Удължаване на срока за възстановяване поради непредвиден, остър и рязък срив на финансовите пазари

1.20. Ако ЕИОРА е обявил непредвиден, остър и рязък срив на финансовите пазари, потенциалните проциклични ефекти следва да бъдат решаващият фактор за надзорния орган, когато взема решение за удължаване на срока за възстановяване и каква да бъде неговата продължителност.

Насока 6 – Удължаване на срока за възстановяване поради продължителни условия на ниски лихвени проценти

1.21. Ако ЕИОРА е обявил наличието на продължителни условия на ниски лихвени проценти, приложените от предприятието мерки за ограничаване на влошаването на неговата платежоспособност следва да бъдат решаващият фактор за надзорния орган, когато взема решение за удължаване на срока за възстановяване и каква да бъде неговата продължителност.

---

³ Делегиран регламент (ЕС) № 2015/35 на Комисията от 10 октомври 2014 г. за допълнение на Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и Съвета относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 12, 1.17.2015 г., стр. 1)

Насока 7 – Удължаване на срока за възстановяване поради катастрофални събития със значително въздействие

1.22. Ако ЕИОРА е обявил настъпването на катастрофални събития със значително въздействие, решаващият фактор за надзорния орган следва да бъде степента, до която предявените към предприятието претенции са значително по-високи от тези, които могат да се очакват при обичайните обстоятелства.

Насока 8 – Прилагане на допълнително удължаване на срока за възстановяване, след като първоначалните допускания са се променили съществено

1.23. Надзорният орган следва да разглежда молби за допълнително удължаване само ако конкретните обстоятелства, обосновавали първоначалното удължаване на срока за възстановяване, са се променили по такъв начин, че при нововите обстоятелства надзорният орган би могъл да предостави по-дълъг срок за възстановяване, а молбата е подкрепена от преработен реалистичен план за възстановяване.

1.24. Надзорният орган следва да разрешава предприятието да изиска допълнително удължаване на срока за възстановяване, доколкото съвкупният удължен срок не надвишава максималния срок, определен в член 138, параграф 4 от директива „Платежоспособност II“.

Насока 9 – Оценка на съществения напредък

1.25. Когато оценява дали предприятието е отбелязало съществен напредък за спазване на КИП, както се посочва в петата алинея на член 138, параграф 4 от директива „Платежоспособност II“, надзорният орган следва да определи дали все още има вероятност предприятието да изпълни плана за възстановяване. Надзорният орган следва да отчете най-малкото дали предприятието:

- (а) не е изпълнило, без това да е достатъчно обосновано, мерките, които е поело ангажимент да изпълни; или
- (б) не е отбелязало съществен напредък по отношение на която и да е от целите, набелязани да бъдат постигнати за всяко тримесечие като резултат от предложените мерки в плана за възстановяване.

Насока 10 – Отмяна или анулиране на удължаването

1.26. В случай че реши да отмени или анулира срока за възстановяване, надзорният орган следва да даде на предприятието възможност да изложи становище относно предложената отмяна или анулиране в подходящ срок.

Насока 11 – Публично оповестяване на отмяната или анулирането на удължаването

1.27. В случай че отмени или анулира удължаване на срока за възстановяване, надзорният орган следва да гарантира, че предприятието отговаря, без отлагане, на изискването на член 54, параграф 1 от директива „Платежоспособност II“ публично да оповести такава информация и причините за отмяната или анулирането в актуализирания си отчет за платежоспособността и финансовото състояние.

Правила за спазване и отчетност

1.28. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламента за ЕИОРА. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламента за ЕИОРА, компетентните органи и финансовите институции полагат всички усилия за спазването на насоките и препоръките.

1.29. Компетентните органи, които спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, следва да ги включат по подходящ начин в своята регулаторна или надзорната рамка.

1.30. Компетентните органи потвърждават пред ЕИОРА дали спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, като посочат причините за неспазването им до два месеца след издаването на преводните версии.

1.31. При липсата на отговор в този срок се счита, че компетентните органи не спазват изискването за докладване и това се докладва.

Заключителна разпоредба относно преразглеждането

1.32. Настоящите насоки подлежат на преразглеждане от ЕИОРА.